

Arbeidaraflokkurinn fegnast á Rolls Royce varð nasjonaliserað

Nasjonalisering hefur verið og er eitt av teim mest týðandi málunum í bretskum politikki

ULLA TERKELSEN
skrivar úr London:

Avgerðin um at Rolls Royce-verksmiðjurnar vera nasjonaliseraðar verður hildið at vera eitt stórt vónbrot fyri borgarligu stjórnina í Bretlandi. Figgjarpolitikkur bretska stjórnarinnar hefur higartil verið at stæða øllum statsinvesteringum og latið virkir farið á privatari hendur. Tað er tí ein tung avgerð hjá stjórnini at av figgjarligum orsökum, at vera noydd til at nasjonalisera meginpartin av Rolls Royce-verksmiðjunum, sum er eitt tað mest kenda virki í Bretlandi.

Arbeidaraflokkurinn fegnast

Nasjonalisering hefur seinastu 40 árin verið eitt tað mest týðandi málið í politiskari søgu í Bretlandi. Arbeidaraflokkurinn gongur av fullum huga inn fyri nasjonalisering, og ger eisini nakað fyri tað tá teir hava stjórnarvaldið. Tað vanliga sum hendir er, at tá teir borgarligu koma frammat lata teir virkin aftur á privat-hendur. Tað er tí við góðari

grund, at menn í bretska arbeidaraflokkinum fegnast yvir seinastu avgerðina.

Leggið frá tykkum

Tá loftferðsluráðharrin, Frederick Corfields, segði Undirhúsinum frá avgerðini, var góður hýsur á politikkarunum hjá arbeidaraflokkinum, og teir meltu stjórnini til at leggja frá sær. Tað er ongin ivi um, at hetta mál hefur verið ógviliga torført at loyst hjá bretska stjórnini, og man orsøkin til at teir gjørdur av at nasjonalisera vera, at Rolls Royce ikki kundi koyrast á heysin. Hetta er størsta flúgvimotorverksmiðja í Europa, og somuleiðis framleiðir Rolls Royce størst part av tí, sum fer til bretska herin. Teir hava eisini so nógvar sáttmálar við útheimin, at tað vildi verið heilt ógjörlikt at givist við framleiðsluni.

Dýrar kanningar

Tað byrjaði í 1968 at ganga niður á bakka fyri hesa stóru og heimskendu verksmiðju, men stutta tíð seinri bjargingin, sum tó seinri kom at vísa seg at vera heldur dýr. Tilboð kom til verksmiðjuna um at gera motorarnir til nakrar so-

kallaðar jet-luft bussar. Tað var við vælvild tikið móti tilbøðnum, og menn fóru undir kanningararbeiði í samband við hesar nýggju motorar. Ikki sørt av stoltleika kendu teir á sær, við tað, at europeisk teknologi kundi kappast á amerikanska marknaðinum.

Men skjótt sást, at tær kanningar sum skuldu til fóru at vera ógviliga dýrar, og teir fingi ein stuðul uppá 42 mill. pund frá stjórnini, men hetta var ikki nóg mikið.



Harold Wilson
fyrirv. forsætisráðharri
— teir fegnast um nasjonaliseringina.



George Brown
fyrirv. uttanríkisráðharri
— teir fegnast um nasjonaliseringina.

Ikki til USA

Bretar høvdu tvinnar lutir at velja ímillum. Annadhvørt at nasjonalisera Rolls Royce ella lata amerikumen koma uppi

leikin. Hetta seinra vildu teir ikki, tí besta argumentið sum bretar hava yvirfyri felagsmarknaðinum er, at teir hava ein stóran og góðan ídnað.

Sibiriska framtíðin

Hvusu síggja íbúgvarnir í Sibir framtíðina? Hvørjar sosialar broytingar henda nú í Sibir?

Tatjana Saslavskaia, sum er veltkendur sovjetskur sosiolog og leiðari av teimum kanningum, sum í løtuni verða gjørdar av sibirsku deildini í Visindaakademíuni, gevur svar upp á hesar og aðrar spurningar:

— Fyri átta árum síðani fóru vit undir at granska ymis serlig víðurskifti í Sibir: tey stóru framstiginu í teknikk og automatisering, tað upprunliga hoga talið av bygðafólki, tann lága tvørskurðaraldurin og tað harðbalna veðurlagið.

Sibir er ríkt og stórt, men íbúgvatalið svarar ikki til náttúruríkdomið. Tí liggur búskaparligi høvuðsvansin í trotinum á arbeidskraft. Hvi fara summi til Sibir og onnur burtur úr Sibir? Hvi flytir bygðafólki til býirnar? Og hvar liggur tað skilabesta markið millum hesar flytingar? Hvussu fæst hósandi arbeidsmegi til sibiriska ídnaðin?

Hesi eru tey týðningarmestu vandamálini, sum sibirsku serfrøðingarnir berjast við. Tað eru sum allir spurningar nema við spurningin um fólka talið, og tað er ikki undarligt, tí í Sibir veksur fólkatalið sera skjótt. Sum dømi kann

verða nevnt, at í býnum Novosibirsk báðu fyri kollvelt-ingina o. u. 70.000 fólk, og nú eru yvir ein millión.

Sibirsku býirnir eru næstan allir heilt ungar. Tey vuku upp úr smábýgðum — serliga nógvir fyri o. u. 30—35 árum síðani, t. d. Mirnyj, Angarsk, Bratsk, Norilsk og Sjelekhov. Í Vestursibir, har olja og gass vórðu funnin fekk landkortið m. o. hesi nýggju novnini: Surgut, Nisjnevartovsk, Stresjevoy, Neftjugansk og Gorno-Pravdinsk.

Burturflytingin úr ávisum sibirskum økjum er kannað.

Sum dømi um hetta kann býurin Rubtsovsk verða nevndur. Fólk vórðu spurð, hvi tey rýmdu, og tey svaraðu: tí barnagarðar trutu, vánalig ítrottarviðurskifti vóru, mentallivið var ov lint, skúlavíðurskiftini vóru ikki nóg góð, húsa víðurskiftini vóru ring o. s. fr. Kanningin fordi til álvarsama umlegging av politikkinum á øllum økjum, m. a. varð farið undir at byggja nýggjar íbúðir til 6000 fólk um árið. Nú er fráflytingin minkað niður í næstan einki.

(APN).

Noregs-nýtt v. Fridtjof Diesen

ET HELDIG UTFALL

fikk en krasjlanding med et nytt fly i området ved Mjølfjell, Bergensbanen. Flyet kom fra Førde i Sunnfjord og skulle til Oslo. Gudmund Dillestad var flyets fører og Olav Sørensen var passasjer. De styrtet ned, men fant fram til en hytte, der ble de oppdaget og reddet av letemannskapet.

SELVANGIVELSENE OG DEN GODE SAMVITTIGHETEN

må vi ikke glemme. De har strømmet inn i millionvis for å bekrefte at de hadde oppgitt hele sin fortjeneste i fjor. Nå er folketrygdavgiften også innbygd i skatten.

DET ER STAHEJ FOR OG MOT FJERNSYNEN

Først var det »Åpen post«. Nå er det blitt skriverier for og i mot et program hvor en tidligere spion for russerne skal få opptre i norsk fjernsyn. Han var en ungdom på vel 18 år, da russerne lærte ham opp til telegrafist. Han slapp halv soning på grunn av sykdom. Det er en journalist

fra Lofoten i Nord-Norge som har laget programmet.

DEN SOM REISER MED NSB

vil møte bare velvilje og vennlighet under reiser her i landet. Servicen er upåklagelig.

I OSLO POLITI ER DET FAKTISK LIKESTILLING

mellom kjønnene. Noen synes ikke det er så heldig med kvinnelige betjenter i patruljetjenesten for å hente fyllekke med bil. De er ikke barske eller tøffe nok. Andre mener der i mot at det er plass for dem i trafikkovertvåkingen. Hver sin smak sa kullbrenderen, han drakk, mens de andre slåss heter det i et gammelt ordtak her i landet. — Politiet har heller ikke kvalifisert politimannskapet nok.

VINTERSPORTEN UTE OG HEIME

legger beslag på pressen, tv og radio i de kommende uker. H.M. Kong Olav den V har tilsagt sitt nærvær ved Norges mesterskapet i ski. Han er jo sjøl en dyktig skiløper.

Gullskreyt úr steinøld

Nærhendis stórum jarnverki við Krivoj Rog í Ukrainu hava fornfrøðingar funnið 24 grevstrar úr undansøguligari tíð. Í einari av gravunum varð funnin ung kona úr yngru steinöldini. Beinagrindin var o. u. 2 metrar til hæddar. Um skóltin hevði hon tvey gulldiadem. Hetta er fyrsta ferðin, at gullskreyt er funnið frá hesi tíðini. Kopar var tað vanliga til prýðis.

Svenski Centerleiðarin fer frá

Leiðarin fyri svenska Centerflokkinn leggur starvið sum flokksformaður frá sær til summar.

— Eg eri vórðin ov gamal, sigur hann, og eg haldi meg

hava gjørt mína skyldu. Gunnar Hedlund er nú 70 ára gamal, og tað er ikki avgjørt enn, hvør í eftirmaður hansara fer at vera.

Djórappassarin varð etin av einari leyvu

Ein leyva í zoologiska havið í Cairo í Egiptalandi skræddi herfyri ein av djórappassarunum sundur og át hann, meðan fólk sóu.

Djórappassarin, Yussef Charawi, sum var pápi at fimm børnum, var just við at geva leyvunum mat, tá ein av teimum legði á hann.

FÆRØSK MARGARINE

Vita No 1

VITAMINISERET

FÆRØSKT PRODUKT

FINT PRODUKT

Lýsið í SOSIALINUM!